

У разі відсутності товарно-транспортної документації немає підстав для врахування вартості таких послуг при формуванні собівартості придбаних (виготовлених) та реалізованих товарів (робіт, послуг)

Чи враховуються при визначенні об'єкта оподаткування витрати за договорами про надання автотранспортних послуг у разі відсутності товарно-транспортних накладних (ТТН)?

(додаток до матеріалу «Товарно-транспортна накладна в деталях», категорія 102.21)

 [Версія для друку](#)

Згідно з положеннями частин першої та третьої ст. 909 [Цивільного кодексу України](#) за договором перевезення вантажу одна сторона (перевізник) зобов'язується доставити довірений їй другою стороною (відправником) вантаж до пункту призначення та видати його особі, яка має право на одержання вантажу (одержувачеві), а відправник зобов'язується сплатити за перевезення вантажу встановлену плату.

Укладення договору перевезення вантажу підтверджується складенням транспортної накладної (коносаменту або іншого документа, встановленого транспортними кодексами (статутами)).

Товарно-транспортна накладна є документом, який складається вантажовідправником для оформлення перевезень вантажів відповідно до укладеного договору і використовується для проведення остаточних розрахунків за надані послуги з перевезення вантажів. Оформлена товарно-транспортна накладна має бути у водія транспортного засобу під час здійснення перевезень вантажів за договором перевезення.

Відповідно до п.п. 134.1.1 [Податкового кодексу України](#) (далі — [ПКУ](#)) об'єктом оподаткування є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень розділу III [ПКУ](#).

Визнання витрат у бухгалтерському обліку здійснюється відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затвердженого наказом МФУ [від 31.12.1999 р. № 318](#) (далі — [П\(С\)БО 16](#)), та [Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 2 \(МСБО 2\) «Запаси» від 01.01.2014 р.](#)

Згідно з п. 9 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затвердженого наказом МФУ [від 20.10.1999 р. № 246](#), та п. 10 [МСБО 2](#) витрати на транспортування запасів включаються до собівартості запасів.

Крім того, витрати, пов'язані з реалізацією (збутом) продукції (товарів, робіт, послуг), зокрема витрати на транспортування, перевалку і страхування готової продукції (товарів), транспортно-експедиційні та інші послуги, пов'язані з транспортуванням продукції (товарів) відповідно до умов договору (базису) поставки, включаються до витрат на збут (п. 19 [П\(С\)БО 16](#)).

Пунктом 1 ст. 9 Закону України [від 16 липня 1999 року № 996-XIV](#) «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначено, що підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій. Первинні документи повинні бути складені під час здійснення господарської операції, а якщо це неможливо — безпосередньо після її закінчення. Для контролю та впорядкування оброблення даних на підставі первинних документів можуть складатися зведені облікові документи.

Перелік документів, необхідних для здійснення перевезення вантажу автомобільним транспортом у внутрішньому сполученні, затверджено постановою Кабінету Міністрів України [від 25 лютого 2009 року № 207](#), відповідно до п. 1 якої для водія юридичної або фізичної особи — підприємця, що здійснює вантажні перевезення на договірних умовах, у наявності серед інших документів має бути товарно-транспортна накладна. Застосування зазначених форм первинного обліку всіма суб'єктами господарської діяльності незалежно від форм власності є обов'язковим.

Відповідно до Правил перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні, затверджених наказом Міністерства транспорту України [від 14.10.1997 р. № 363](#), товарно-транспортна документація — комплект юридичних документів, на підставі яких здійснюють облік, приймання, передавання, перевезення, здавання вантажу та взаємні розрахунки між учасниками транспортного процесу. Товарно-транспортна накладна — це єдиний для всіх учасників транспортного процесу юридичний документ, що призначений для списання товарно-матеріальних цінностей, обліку на шляху їх переміщення, оприбуткування, складського, оперативного та бухгалтерського обліку, а також для розрахунків за перевезення вантажу та обліку виконаної роботи.

Ураховуючи зазначене, у разі відсутності товарно-транспортної документації, яка підтверджує отримання послуг з перевезення вантажу, у тому числі товарно-транспортної накладної, які відносяться до первинних документів та на підставі яких ведеться бухгалтерський облік, платник податків при визначенні фінансового результату до оподаткування відповідно до правил бухгалтерського обліку не має підстав для врахування вартості таких послуг при формуванні собівартості придбаних (виготовлених) та реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг.

За матеріалами [загальнодоступного інформаційно-довідкового ресурсу Державної фіскальної служби України \(ЗІР\)](#), категорія 102.21